

PRIM MINISTRU

1164
29.07.2019

Stron... Senatului
Bp. 288 17.8.2019

444/49.2019

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind înființarea Muzeului Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România*, inițiată de domnul deputat FCER (minorități naționale) Silviu Vexler împreună cu un grup de parlamentari PSD, PNL, PMP, USR, ALDE, PRO România, UDMR, Minorități Naționale (Bp.288/2019).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare înființarea Muzeului de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România, denumit în continuare Muzeul, instituție publică de importanță națională, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Institutului Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”.

Muzeul are ca scop prezentarea și promovarea istoriei, culturii și tradițiilor comunităților evreiești din România, cunoașterea în plan intern și internațional a contribuției acestei minorități naționale la evoluția și modernizarea societății românești de-a lungul timpului, protejarea memoriei victimelor Holocaustului, precum și promovarea combaterii antisemitismului.

Totodată, se propune ca activitatea Muzeului să fie finanțată din subvenții de la bugetul de stat, prin bugetul Institutului Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”, din venituri proprii provenite din activități specifice, precum și din donații și sponsorizări.

II. Observații

1. Precizăm că, odată cu publicarea Raportului Comisiei Internaționale „Elie Wiesel” pentru Studierea Holocaustului în România, în anul 2004, România a început un complex proces de asumare a trecutului care a implicat o serie amplă de măsuri la nivel guvernamental și al societății civile în direcția comemorării victimelor Holocaustului, a conservării memoriei acestora și a sprijinirii eforturilor educaționale în această materie.

Pe parcursul exercitării Președinției Alianței Internaționale pentru Memoria Holocaustului, în perioada 2016 - 2017, România s-a angajat să implementeze măsuri suplimentare, la nivel național, atât în direcția promovării educației privind Holocaustul, cât și în direcția fixării în conștiința publică a societății românești a unor elemente legate de responsabilitatea României în evenimentele din perioada Holocaustului și de memoria victimelor Holocaustului din România.

Astfel, considerăm că înființarea Muzeului Național de Istorie a Evreilor și a Holocaustului din România este o inițiativă care urmărește transpunerea în practică a angajamentelor asumate de România, inclusiv la nivel internațional.

În același timp, acest demers corespunde obiectivului fixat în Programul de Guvernare 2018 - 2020 privind promovarea combaterii și prevenirii antisemitismului, xenofobiei, rasismului, intoleranței, obiectiv care a constituit și una dintre prioritățile asumate de România pe durata deținerii Președinției rotative a Consiliului Uniunii Europene.

În plus, viitorul edificiu prezintă valențele educaționale, memorialistice și academice adecvate pentru a contribui la educarea societății românești în sensul izolării și combaterii tendințelor de negare și minimalizare a Holocaustului în țară noastră.

Față de cele expuse, apreciem că propunerea de înființarea a acestui muzeu este o măsură oportună de concretizare a demersurilor întreprinse de România în sensul asumării trecutului istoric și totodată, o măsură ce corespunde obiectivelor asumate prin Programul de Guvernare și în cadrul Președinției la Consiliul Uniunii Europene.

2. Referitor la declararea acestei instituții publice ca fiind de importanță națională [art. 1 alin. (1) din inițiativa legislativă], precizăm faptul că, potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (1) din *Legea muzeelor și a*

colecțiilor publice nr. 311/2003, republicată „muzeele și colecțiile publice de importanță națională sunt muzeele și colecțiile publice de drept public sau de drept privat, care dețin în patrimoniul lor muzeal bunuri de valoare excepțională, semnificative în plan național pentru istorie, arheologie, etnologie, artă, arhivistică, știință, tehnică, literatură, cinematografie, numismatică, filatelie, heraldică, bibliofilie, cartografie și epigrafie”.

În ceea ce privește acordarea titlaturii de muzeu sau, după caz, de colecție publică de importanță națională, regională, județeană sau locală, menționăm că, potrivit legii, acesta se aprobă prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Culturii și Identității Naționale cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

3. În ceea ce privește art. 2 alin.(2) din inițiativa legislativă propunem reformularea acestuia astfel:

„Patrimoniul Muzeului se compune din colecții de piese și documente, constituite de Institutul Național pentru Studiarea Holocaustului din România „Elie Wiesel” în colaborare cu Federația Comunităților Evreiești din România - Cultul Mozaic, cu alte instituții publice sau private, din țară și din străinătate, precum și din piese provenind din transferuri, donații și achiziții, conform legii”.

Totodată, din punct de vedere al legalității constituirii unei persoane juridice, precizăm că era necesară inserarea în actul de constituire a unor dispoziții referitoare la constituirea patrimoniului inițial al acestei persoane juridice, afectat scopului pentru care este înființată aceasta, având în vedere elementele constitutive obligatorii pentru înființarea unei persoane juridice, prevăzute la art. 187 din *Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare*. În caz contrar, potrivit art. 196 din aceeași act normativ, lipsa mențiunilor din actul de constituire a unei persoane juridice a celor 3 elemente – organizare de sine stătătoare, patrimoniu propriu afectat activității și scopul licit și moral atrag nulitatea persoanei juridice.

Astfel, având în vedere dispozițiile art. 187 din *Legea nr. 287/2009*, potrivit căroră *„orice persoană juridică trebuie să aibă o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu, afectat realizării unui anumit scop licit și moral, în acord cu interesul general”*.

Prin urmare, în cuprinsul inițiativei legislative prin care se înființează Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România, instituție publică, cu personalitate juridică, apreciem că era necesar să se

regăsească norme referitoare la organizarea de sine stătătoare și patrimoniul propriu, afectat realizării scopului licit și moral.

În acest sens, precizăm faptul că este insuficient ca în textul propus să fie indicate ca elemente componente ale patrimoniului Muzeului doar „*colecții de piese și documente (...)*” [art. 2 alin. (2) din inițiativa legislativă], căci această instituție trebuie să aibă în principal un sediu în care să-și desfășoare activitatea propriu zisă.

Referitor la sediul unei persoane juridice, considerăm că era necesară menționarea în cuprinsul inițiativei legislative a titlului juridic cu care se utilizează imobilul stabilit ca sediu, precum și dacă acesta face obiectul proprietății publice a statului/UAT-ului. O instituție publică, asemenea oricărei persoane juridice, trebuie să aibă la constituire un sediu deținut legal, în baza unui titlu valabil din punct de vedere juridic.

De asemenea, apreciem necesară completarea normelor cu dispoziții referitoare la numărul de posturi și organigrama Muzeului.

4. Referitor la art. 4 alin.(1) din inițiativa legislativă, menționăm că, în măsura în care se dorește ca finanțarea Muzeului să poată fi făcută și din donații sau sponsorizări, nu era necesară inserarea unei dispoziții exprese la nivel primar¹.

5. În ceea ce privește art. 5 din inițiativa legislativă, propunem reformularea acestuia astfel:

„Organizarea și funcționarea Muzeului se desfășoară în conformitate cu regulamentul de organizare și funcționare, precum și cu regulamentul de ordine interioară, aprobate prin ordin al directorului”.

De asemenea, considerăm că era necesar să se stabilească un termen de aprobare și avizare a Regulamentului de organizare și funcționare a Regulamentului de ordine interioară.

¹ A se vedea în acest sens prevederile art. 63 din Legea nr. 500/2002, potrivit căroră: „(1) Instituțiile publice pot folosi, pentru desfășurarea activității lor, bunuri materiale și fonduri bănești primite de la persoanele juridice și fizice, sub formă de donații și sponsorizări, cu respectarea dispozițiilor legale.

(2) Fondurile bănești acordate de persoanele juridice și fizice, primite în condițiile alin. (1), în situația instituțiilor publice finanțate integral de la buget, se vărsa direct la bugetul din care se finanțează acestea. Cu aceste sume se majorează creditele bugetare ale bugetului respectiv și se vor utiliza potrivit prevederilor art. 49 alin. (1) și cu respectarea destinațiilor stabilite de transmitător.

(3) Lunar, în termen de 10 zile de la expirarea lunii, ordonatorii principali de credite vor transmite Ministerului Finanțelor Publice situația privind sumele virate la buget și utilizate potrivit alin. (2), în vederea introducerii modificărilor corespunzătoare în volumul și structura bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetelor fondurilor speciale, după caz.

(4) Cu fondurile bănești acordate de persoanele juridice și fizice în condițiile alin. (1), în situația instituțiilor publice finanțate potrivit prevederilor art. 62 alin. (1) lit. b) și c), se vor majora bugetele de venituri și cheltuieli ale acestora. Aceste instituții au obligația de a prezenta, în anexa la contul de execuție bugetară trimestrială și anuală, situația privind sumele primite și utilizate în aceste condiții și cu care a fost majorat bugetul de venituri și cheltuieli.

(5) Bunurile materiale primite de instituțiile publice în condițiile alin. (1) se înregistrează în contabilitatea acestora”.

6. Întrucât aplicarea prevederilor inițiativei legislative are impact asupra bugetului de stat, potrivit prevederilor *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare* și ale *Legii responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, cu modificările ulterioare*, în situația inițierii unor măsuri care conduc la majorarea cheltuielilor bugetare, precizăm că era necesar să fie prezentat atât impactul determinat de aplicarea acestor măsuri asupra cheltuielilor bugetare, cât și măsurile propuse în vederea compensării majorării cheltuielilor bugetare, astfel încât să nu fie afectat deficitul bugetar.

7. Cu privire la înființarea de către Parlament prin lege a unor organe de specialitate ale administrației centrale, în subordinea Guvernului, semnalăm că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat² în sensul că o astfel de măsură poate încălca prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) din *Constituția României, republicată*.

Normele cuprinse în art. 117 alin. (2) și (3) din *Constituția României* referitoare la componența Parlamentului și a Guvernului, care sunt de strictă interpretare constituțională, fac o distincție fără echivoc cu privire la modalitățile de înființare a celor două categorii de autorități, respectiv autorități administrative autonome și autorități guvernamentale.

Apreciem că prin reglementarea propusă se poate pune în discuție și afectarea *principiului separației și echilibrului puterilor în stat*, consacrat de art. 1 alin. (4)³ și art. 61 alin. (1) din *Constituția României*⁴.

De asemenea, se impune a se invoca și cele statuate în *Decizia Curții Constituționale nr. 494/2013*⁵, respectiv, faptul că „acceptarea ideii potrivit căreia Parlamentul își poate exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar, oricând și în orice condiții, adoptând legi în domenii care aparțin în exclusivitate actelor cu caracter infralegal, administrativ, ar echivala cu o abatere de la prerogativele constituționale ale acestei autorități consacrate de art. 61 alin. (1) din Constituție și transformarea acesteia în autoritate publică executive”.

² Decizia nr. 16/2007 referitoare la constituționalitatea Legii privind înființarea Autorității Naționale pentru Turism, în subordinea Guvernului României;

³ Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale;

⁴ Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării;

⁵ cu privire la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind aprobarea Memorandumului de înțelegere încheiat între statul român și The Rompetrol Group N.V., semnat la București la 15 februarie 2013;

8. Referitor la cuprinsul instrumentului de prezentare și motivare, precizăm faptul că acesta este lacunar în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor prevăzute de dispozițiile *Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

Astfel, potrivit prevederilor art. 32 din actul normativ menționat, „documentele de motivare se redactează într-un stil explicativ, clar, folosindu-se terminologia proiectului de act normativ pe care îl prezintă”.

În acest sens, din analiza *Expunerii de motive*, reiese faptul că normele propuse prin inițiativa legislativă nu au fost motivate în mod corespunzător, în cuprinsul instrumentului de prezentare și motivare prezentându-se doar aspecte generale referitoare la obiectul de reglementare.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerente menționate, **Guvernul susține adoptarea acestei inițiative legislative cu observații și propuneri.**

Cu stimă,

Viorică DANCILĂ
PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU**
Președintele Senatului